

Uredništvo: uprava, Ljubljana
Kopitarjeva 4 telefon 4001-4004
Mesečna naročnina 18 lit. za ino-
zemstvo 21.50 lit. — Ček rač. Ljub-
ljana 10.550 za naročnino in 10.550
za inostrano. — Izključno zastopstvo
— Posebna oddaja in inostranstvo:
UPI & A Milano
Rekopisov ne vračamo.

SCLOVENECE

MAREC 1944

18

SOBOTA

Schwere Angriffs- und Abwehrkämpfe

Starke Angriffe der Sowjets abgeschlagen - Neuer vergeblicher feindlicher Ansturm auf Cassino - Deutsche Kampfflieger erfolgreich gegen Feindschiffe im Hafen von Nettuno Bei Terrorangriff auf Augsburg und Ulm 36 Flugzeuge abgeschossen

DNB. Aus dem Führerhauptquartier, 17. März. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Am Brückenkopf von Kertsch griff der Feind gestern im Schutz künstlichen Nebels vergeblich an. Ortliche Einbrüche wurden bereinigt.

Angriffe der Sowjets gegen den Brückenkopf Nikolajew scheiterten für den Feind verlustreich in harten Kämpfen. Weiter nördlich zerschlugen Artillerie- und Kampffliegerverbände feindliche Übersetzversuche über den Bug.

Am mittleren ukrainischen Bug sind erbitterte Kämpfe mit den über den Fluss vorgedrungenen feindlichen Kampfgruppen im Gange. Bei Win-nitza, im Raum von Proskurov und östlich Tarnopol leisteten unsere Truppen den Sowjets in schweren Angriffs- und Abwehrkämpfen erfolgreich Widerstand.

Nördlich Dubno und im Gebiet südlich der Pripjettümpfe wurden erneute starke Angriffe der Sowjets abgeschlagen.

An der übrigen Ostfront griffen die Sowjets im Raum westlich Nowel, bei Ostrow und an der Narwafront an.

An der erfolgreichen Abwehr dieser Angriffe waren lettische SS-Freiwilligenverbände hervorragend beteiligt.

Im hohen Norden herrschte im Louhi- und Kandalakscha-Abschnitt rege beiderseitige Aufklärungstätigkeit.

K bojem na jugu vzhodnega bojišča

Berlin, 17. marca. DNB. V vsem južnem odseku vzhodnega bojišča je ostal tudi dne 15. marca neizpremenjen boljševiški pritisk.

Med Ingulom in spodnjim ukrajinskim Bugom so boljševiki skušali ponovno vdreti v nemške pokrete, odredili posamezne bojne skupine in preprečiti postavitev zaščitnih položajev. Tudi na prostoru Kirovgrada so Sovjeti s sunki na področje proti jugozapadu vodečih železnice zasledovali iste cilje. Nemške čete so zadržale sovražni naskok, prešle v protinapade in vrgle prodre Sovjete nazaj. S tem so preprečile sovražne prodorne poskuse. Na ta način sovražniku navzlic vsem naporom nikjer ni uspelo premagati naših zaščitnih in ovirata prednega poletja naših ukrepov.

Ob srednjem toku ukrajinskega Buga so Sovjeti jugozapadno od Umanja prav tako znova napadli na široki fronti. Spočetka jim je zares uspelo osvojiti si nekaj ozemlja, toda od ure do ure se je ojačeval nemški odpor, opri na Bugovo predmostje. V hudih bojih so si nemške čete osvojile nove črte, na katerih so odbile ali prestregle prodirajoče sovražnikove sile. Slika je bila tudi slika bojev na oporiščih odseka južno od Staro Konstantinova, kjer so nemške čete sovražnika na odločilnih točkah ali prestregle ali pa v protisunkih vrgle nazaj.

Na prostoru vzhodno od Tarnopola napadajoči oddelki nemške vojske in SS so navzile žilavemu sovražnemu odporu zopet napredovali. Vrgli so nazaj izpostavljene boljševiške sile zavzeli po odbitju sovražnikovih protinapadov več krajev in po sestrelitvi številnih sovjet-skih oklepnikov zamašili luknjo, ter tako tudi na tem mestu zaprli sovražniku pot.

Uradna izjava o seji finskega parlamenta

Razočaranje v Združenih ameriških državah

Helsinki, 16. marca. V sredo zvečer so v Helsinkih objavili naslednjo izjavo o seji finskega parlamenta:

»Na današnji seji se je parlament bavil s poročilom, ki mu ga je včeraj predložil ministrski predsednik profesor Linkomies. Po enourni debati je parlament soglasno sprejel predlog, da bo prešel k dnevnemu redu.

»Uusi Suomi« pripominja k seji, da s posebnim veseljem lahko ugotovimo, da je parlament soglasno izglasoval prehod k običajnemu dnevnemu redu. Finski narod stoji strnjeno za tem sklepom. List ugotavlja, da je bila enotnost že od nekdaj največja moč finskega naroda.

K bojem na nettunskem mostišču

Berlin, 16. marca. DNB. Nasprotnik je o polnoči od 13. do 14. marca po močni topniški pripravi prešel na cesti Aprilia-Anzio z dvema bataljonoma v napad na nemške črte. Začasno mu je uspelo vdreti vanje. Valed takojšnjega nemškega protisunka so se razvili hudi boji, ki so trajali več ur in v katerih so Nemci vrgli sovražnika nazaj. Anglo-amerikanci so izgubili 160 jettikov ter mnogo orožja. Nek nadaljnji, z oklepniki izveden sovražni napad pa so razbili nemški topovi še predno je dosegel svoj cilj. Vsi ostali sovražni izvidniški in napadalni nastopi so se izjalovili.

In Italiji griff der Gegner erneut nach heftigen Bombenangriffen, von starker Artillerie- und Panzerkräften unterstützt, mit neuseeländischen, indischen und französischen Truppen den Ort Cassino an. Eine feindliche Kräftegruppe, die in die Stadt eindringen konnte, wurde durch unsere tapferen Fallschirmjäger sofort wieder geworfen. Schwere Kämpfe sind noch im Gange. An der übrigen Front kam es zu keinen Kampfhandlungen von Bedeutung.

Ein deutscher Kampffliegerverband griff in der letzten Nacht mit guter Wirkung Schiffe vor Nettuno und das Hafengebiet an. Dabei wurde ein Transportschiff von 6500 BRT versenkt, ein Zerstörer, ein grosses Landungs-fahrzeug und zwei Transporter mit 9000 BRT schwer beschädigt. Ausserdem wurden Treffer auf der Mole und den Hafenanlagen sowie zwischen Landungs-fahrzeugen erzielt.

Unter starken Jagdschutz flogen am Mittag des 16. März nordamerikanische Bomber in Süddeutschland ein. Bei meist geschlossener Wolkendecke warfen sie auf zahlreiche Orte Spreng- und Brandbomben, vor allem auf Augsburg und Ulm. Trotz schwie-riger Abwehrbedingungen vernichteten deutsche Luftverteidigungskräfte 36 der angreifenden Flugzeuge, darunter 23 viermotorige Bomber.

Einige britische Flugzeuge warfen in der vergangenen Nacht Bomben in Westdeutschland.

Navzile neprestanim napadom, ki so vezali močne sile, je sovražnik severno od pogorja Kremenec pričel z novimi prodornimi poskusi. Južno in severno-zapadno od Dubna je napadel z več divizijami in dvema oklepnikima brigadama. Sovjeti so bili s hudimi izgubami v ljudeh in gradivu povsod odbiti. Od okoli 50 napadajočih oklepnikov jih je bilo 28 uručenih, 10 so jih uničili nemški bojni letalci in najmanj 7 jih je bilo tako težko poškodovanih, da niso mogli nadaljevati boja. Zgolj malemu številu sovjet-skih oklepnikov je uspelo zopet doseči svoje izhodiščne položajne. Prav tako so se izjalovili napadi, izvedeni vzhodno od Kovela.

V nasprotju z nezmanjšano srditimi boji v južnem odseku vzhodnega bojišča je v srednjem odseku vladal mir. Na severu je sovražnik razmeroma prav tako malo napadal. Severnozpadno od Nevija so izvedli Sovjeti nekaj slabotnejših, najsi tudi od oklepnikov in bojni letal podprtih napadov, ki pa so vsi propadli.

To začasno popuščanje bojev si moremo razlagati z izčrpanjem sovražnika, ki že več kot teden dni vedno znova zama napada. Tako je rensko-vestfalska 329. pehotna divizija pri obrambi sovražnih prodornih poskusov v smeri na cesto Pustoška-Opočka sama od 9. do 15. marca odbila 74 napadov, od tega 7 v moči divizije in 23 v moči polka. Pri tem so znašale sovražne izgube 44 oklepnikov, nekaj sto ujetnikov, skoraj 2000 naštetih mrtvih in še mnogo večje šte-vilo ranjenih.

Tudi ob Narvi je popustil sovražni pritisk. Boljševiški napadi, izvedeni le še v moči bataljona, so se izjalovili, majhna vdorna mesta pa so bila zajezena ali očiščena. Nemški protinapadi, ki se vodijo že več dni, pa so dovedli do nadaljnjih osvojitve.

V komentarju o zadnjih poročilih iz Finske objavlja državno tajništvo v Washingtonu naslednje stališče: Jaso in razumljivo smo izrazili svoje upanje, da bo Finska prenehala z vojno ter s svojimi vezavi z Nemčijo. Poročilo, da je finski parlament zavrnil sovjet-ske pogoje, vzbuja — ako je resnično — razočaranje.

Ob obojestransko topniško delovanje je bilo 14. marca čisto prav močno ter je bilo usmerjeno predvsem proti oskrbovalnemu prometu. Sovražnik je enako kot prejšnje dni zameglil svoje obalne odseke. Suho vreme z nekaj oblaki je olajšalo letalsko delovanje. Strahovalni napad na Rim dne 14. marca je zahteval okrog 100 mrtvih in 200 ranjenih žrtev ter je zadel mnogo stanovanjskih hiš.

Boji na otoku Los Negros

Tokio, 16. marca. Boji na Admirskehi otokih se vrše trenutno, kot javlja Domei, prvenstveno v bližini letališča Asyne na otoku Los Negros, kjer se je japonska garnizija zapletla v težke boje s sovražnikovi četami kakih 5000 mož, ki so opremljene s kakimi sedmimi do osmimi težkimi topovi, težkimi metali min in strojnimi. Čeprav se je število japonskih čet od izkrcanja sovražnih oddelkov zaradi ogorčenih bojov zmanjšalo na polovico, so še vedno ohranile pobudo in povzročajo sovražniku težke izgube.

Ves irski narod podpira De Valero

Stockholm, 16. marca. Reuter poroča iz New Yorka, da je po vseh iz Dublina irski parlament strnjeno za De Valero, ki se noče ukloniti ameriški zahtevi, naj zapre nemško in japonsko poslaništvo v Dublinu. Irski predstavnik je izjavil, da vzdržuje Irsko točno nevtralnost.

Visoko imenovanje M. Deata

Vichy, 17. marca. Bivši minister in ravnatelj pariškega lista »Oeuvres Marcel Deat je bil imenovan za ministra za delo in državnega tajnika za narodno solidarnost. Dosedanji državni tajnik za narodno zdravje in družino Grasse je bil imenovan za ministra.

»Daily Mail« kritizira politično strategijo zaveznikov

Zeneva, 17. marca. Sleherni novi dan prinaša nove dokaze za popolno brez-uspešnost politične strategije zaveznikov, piše Forbes v posebnem blanku »Daily Maila«. Toliko delov v zavezniki mašineriji držijo skupaj le prav zrahle vezi, ki bi morale biti na vsak način nadomeščene z močnimi verigami, kajti sicer bo vse to še pred koncem vojne razpadlo. Primer Poljske postaja vedno bolj zamotan. Tako londonska poljska begunska vlada kakor tudi Churchill, ki je njen glavni posredovalec, sta dobila lepe klobute od Kremlija. Na drugi strani zopet zatrjujejo, da Atlantiska listina ni mrtva, toda istočasno priznavajo, da vodijo politiko nasilja. Vse kaže, da ima Sovjetska zveza z to politiko največji uspeh. Isto pa se ne da govoriti o Združenih državah, ki so s svojo politiko nasilja v Južni Ameriki in Irski zašli v težke diplomatske viharje.

Badoglio razpročaja Italijo

Milan, 16. marca. Italijanski tisk poroča, da Badoglio kar odkrito razpročaja Italijo. Nedavno je vlada prodala mnogo edinstvenih umetniških del iz sicilskih galerij skupini brazilskih trgovcev z umetninami. Sedaj pa je Badoglio po angleških poročilih odstopil nekemu ameriškemu industrijskemu koncernu razne rudnike in premogovnike na Sardiniji. V Alžir je že prispela ameriška komisija strokovnjakov, ki bo prevzela vodstvo rudnikov na Sardiniji.

Odlično zadržanje sofijskega prebivalstva

Berlin, 17. marca. Uračno poročilo o zadnjem strahovalnem napadu na Sofijo se glasi:

»Polnoči od 15. na 16. marec je bil ponovno izveden letalski strahovalni napad na Sofijo. Uničene so bile stanovanjske hiše in prebivalstvo je imelo žrtve. Prebivalstvo je mirno, red je očuvan, vsi državni organi so na svojih mestih.

Kakor poročajo k temu, zasluži zadržanje sofijskega prebivalstva največje priznanje. Še med napadom samim so se oddelki za reševanje in čiščenje že podali na delo. Prebivalstvo je v četrtek zopet redno prišlo na delo, trgovine so odprte in tudi uradi in ministrstva so pričeli z rednim delom.

Romunija k sklepu finskega parlamenta

Bukarešta, 17. marca. Sklep finskega parlamenta, ki ga v Bukarešti splošno smatrajo kot odklonitev sovjet-skih pogojev za premirje, je naletel v romunski prestolnici na tolo priznanje. »Curentule« piše, da je helsinski sklep primer evropske poštenosti in časti. Jutrišnja Evropa ne more biti zgrajena na izdajstvu, h kateremu od jutra do večera pozivajo nekatere radijske postaje in listi, temveč jo je mogoče zgraditi zgolj na značajih, kakršni so Finci in ostali majhni vzhodni narodi, ki ne izdajajo in nečejo biti izdani. Če ima Anglija danes interes, da zanika vsa ta moralna načela in evropsko tradicijo, potem bo že čas poučil Angleže, da se bodo morali pripraviti na velika razočaranja.

List »Viatca« je mnenja, da bi sovjetsko vrhovno poveljstvo verjetno le sila težko in z zanemarjanjem vseh drugih bojišč, torej pod največjimi nevarnostmi, ugnelo poskušati odločiti finko vprašanje na vojaškem polju v sovjetskem smislu. List je mnenja, da mora sklep finskega parlamenta izzvati v zavezniki taboru veliko razočaranje.

Zeneva. Kakor javlja »Daily Telegraph«, še vedno ni končana velika rudarska stavka v Walesu in Škotski in že prihaja do novih stavk v grofiji York-shire.

Madrid, 16. marca. »Ariba« označuje »avtonomijo«, ki jo je Stalin podelil posameznim sovjet-skim republikam, kot uvod k dosegljivi nevidnemu imperialističnemu načrtu. Za vse evropske države so namreč v sovjetski federativni republiki »rezervirali« mesta.

Težki napadalni in obrambni boji

Močni sovjetski napadi odbiti - Nov brezuspešen sovražni napad na Cassino - Nemški bojni letalci uspešno napadli sovražne ladje v nettunski luki - Pri strahovalnem napadu na Augsburg in Ulm sestreljenih 36 letal

Führerjev glavni stan, 17. marca. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja: Na predmostju Kerča je včeraj sovražnik v zaščiti umetne megle zama napadal. Krajevni vdori so bili očiščeni.

Sovjetski napadi proti predmostju Nikolajeva so se izjalovili v hudih bojih, polnih izgub za sovražnika. Dalje severno so topništvo in oddelki bojnih letal razbili sovražnikove poskuse za prekočanje Buga.

Ob srednjem ukrajinskem Bugu so v teku ogorčeni boji s sovražnikovimi bojnimi skupinami, ki so prodre preko reke. Pri Vinici, na prostoru Proskurova in vzhodno od Tarnopola so nudile naše čete Sovjetom v težkih napadalnih in obrambnih bojih uspešen odpor.

Severno od Dubna in na ozemlju južno od Pripjetskih močvirij so bili ponovno obnovljeni močni sovjetski napadi.

Na ostalem vzhodnem bojišču so napadli Sovjeti na prostoru zapadno od Nevija, pri Ostrovu in na narviškem bojišču.

Uspešne obrambe teh napadov so se odlično udeležili latvijski prostovoljski oddelki SS.

Na Arktiku je bilo v odseku Louhija in Kandalakske živahno obojestransko izvidniško delovanje.

Zopet je bil žid kolovodja

Glavni stan uporniškega pokreta v Lyonu odkrit

Vichy, 16. marca. Odkritje glavnega stana vseh uporniških pokretov v južnem pasu Francije v Lyonu, aretacija šefa te organizacije, žida, identifikacija neke nadalnje vodilne osebnosti, istotako žida, najdba nešteti dokumentov ter vsa knjigovodstva uporniškega pokreta, to je začasna bilanca zadnje koncentrirane akcije francoske milice in policije, ki jo je v sredo zvečer objavila neka francoska vodilna osebnost francoskemu in inozemskemu tisku.

Odkritja so se pričela tako, da je nek. milicien pri prometni nesreči poškodoval teroristični avtomobil. Nato je milica odkrila več terorističnih skladišč v raznih lyonskih garažah, kjer je našla mnogo orožja. To je vedlo do številnih zasliševanj in aretacij v Lyonu, Parizu in ostalih mestih. Ob tej priložnosti so

V Italiji je nasprotnik po silovitih bombnih napadih in podprti z močnim topništvom in oklepnimi silami, ponovno napadel z novozelandskimi, indijskimi in francoskimi četami kraj Cassino. Neko močno sovražno skupino, ki ji je uspelo vdreti v mesto, so naši hrabri padalci takoj zopet vrgli iz mesta. Težki boji so še v teku. Na ostalem bojišču ni prišlo do kakih pomembnejših bojov.

Nek oddelki nemških bojnih letal je napadel v zadnji noči z dobrim učinkom ladje pred Nettunom in luško področje. Pri tem je bila potopljena neka prevozna ladja s 6500 tonami, en rušilec, ena velika izkrcevalna ladja in 12 prevoznih ladij z 9000 tonami pa so bili teže poškodovani. Poleg tega so bili doseženi zadetki na pomolih in luških napravah ter med izkrcevalnimi ladjami.

Opoldne dne 16. marca so v močni lovski zaščiti prileteli severnoameriški bombniki nad južno Nemčijo. Pri skoraj popolnoma strujenih oblakih so vrgli na številne kraje razdiralne in zažigalne bombe, in to predvsem na Augsburg in Ulm. Navlic težavnim obrambnim pogojem so sile nemške letalske obrambe uničile 36 napadajočih letal, od tega 23 štirimotornih bombnikov.

Nekaj angleških letal je vrglo v pretekli noči bombe na zapadno Nemčijo.

v neki hiši v Lyonu odkrili glavni stan uporniških pokretov v južni Franciji. Teroristi so se pred napadajočo policijo branili, a so lahko še pravočasno ušli. Tamkaj najdeni materiali je omogočil aretaciji šefa uporniškega pokreta, žigara imena zaenkrat še niso objavili. Najdeno gradivo dokazuje, da je teroristična organizacija v Franciji le židovsko-boljševiška zadeva. Razvidno je tudi, da so imeli odločilni vpliv pri njej inozelski elementi. Sedaj so med drugimi onesposobili več članov bivše 95. rdeče španske brigade.

Zaenkrat najdeni materiali še preiskujejo. Vkljub razumljivi rezerviranosti zastopnika milice pa lahko že danes rečemo, da bodo verjetno prišla na dan še druga važna odkritja.

Uspešno trebljenje tolovajev v Grčiji

Atene, 16. marca. List »Die Deutsche Nachrichten in Griechenland« poroča, da se v Grčiji uspešno nadaljuje ojačeno zasledovanje komunističnih tolovajskih skupin. Nasprotniki imajo stalne težke izgube. Pri tridenem podjetju nekega izvidniškega oddelka na Peleponesu so izgubili tolovaji 60 mrtvih in 20 ujetnikov. Ranjeni in pribežniki so povedali, da je treba računati z nadaljnjimi izgubami mrtvih in ranjenih. Tolovaji so izgubili tudi mnogo orožja in streliva.

Kot odgovor na podli napad na nemške vojske so na nekem drugem prostoru pehotni oddelki in motorizirani

Jože Broz hoče blokirati jugoslovanski denar

Stockholm, 16. marca. Renterjev dopisnik Grant trdi, da je zvedel iz zanesljivega vira, da je takozvani »Narodni osvobodilni odbor« — Titova »začasna vlada« 9. marca obveljala britansko, ameriško in sovjetsko vlado, da je pozval inozemske banke, naj blokirajo vse fondne in denarne naložbe, ki jih vodijo za jugoslovansko Narodno banko v zavezniki ali nevtralnih državah. Odbor je pooblastil gospodarstvenika in bivšega podpredsednika jugoslovanske Narodne banke dr. Rudolfa Bičaniča, ki se trenutno muči v Londonu, naj podvzame vse potrebne korake za zaščito lastnine Narodne banke v inozemstvu. Jugoslovanski fondni in inozemstvu so znašali leta 1941 preko 100 milijonov ameriških dolarjev.

Bičanič utemeljuje ta ukrep s tem,

Sovjetske izgube ob cesti Smolensk-Orša

Berlin, 16. marca. DNB. Nemci so 12. marca napadli ruske čete, ki jim je pred več dnevi uspelo, da so z močnejšimi silami vdrl v nemške črte severno od avtomobilske ceste Smolensk-Orša. S podporo oklepnikov in napadalnih topov so izvedli svoj protinapad. Sovjeti so zgradili nekaj višinskih grebenov v obrambne postojanke. Po silovitem ognju nemškega topništva so se grenadirji mukoma prebili preko močvirij ter odrinili sovražnika meter za metrom nazaj, dokler niso v večernih borbah zavzeli zopet stare glavne bojne črte. S tem so odrezali močnejšim sovjet-skim silam umik ter jih obkolili.

V popoldanskih urah so skušali boljševiki, da bi si ponovno osvojili izgubljeno ozemlje ter razbremenili svoje obkoljene čete, toda nemški grenadirji so vsakokrat prestregli sovražne protisunke ter vrgli Sovjete ponovno nazaj. Dočim so se obupni izpadni poskusi obkoljenih

deli neke divizije presenetljivo izvedli več nastopov, v katerih so ubili 135 tolovajev, 200 pa zajeli. Tudi tu je padlo mnogo vojnega gradiva v nemške roke.

Pri teh nastopih so, kot že prej, sodelovali tudi grški prostovoljski oddelki, ki predstavljajo nov dokaz, da je tolovajska nadloga vzbudila povsod doželi močan odpor. Sedaj poročajo, da sta bila na Peleponesu ustanovljena dva vzorna orožniška bataljona. Narodne sile in v grškem narodu se vedno močneje in v vedno večji meri udeležujejo boja proti boljševizmu na notranji fronti, ki pomeni boj za evropsko bodočnost njihove dežele.

da uporablja jugoslovanska emigrantska vlada fondne Narodne banke brez zakonitega nadzorstva v svrhe, ki so v nasprotju s Titovim »osvobodilnim bojem«. Da bi preprečil to izkoriščanje ter zavaroval fondne državi, je »Narodni osvobodilni odbor« povzel sedanje korake. Grant poudarja, da mu je Bičanič zagotovil, da mu je Tito dal vsa pooblastila in polnomočja za izvedbo potrebnih korakov, ki naj zavarujejo narodne fondne.

Grant zaključuje, da je boj za nadzorstvo nad temi velikimi vsotami brez dvoma važen faktor v pokreth za kulisami. Ako bo Purič dobil nadzorstvo nad fondi, se bo lahko rogat vsem željam Titove »osvobodilne vojske« ter vsem zahtevam zaveznikiških vlad.

boljševikov vedno znova izjalovili, je vdrla v kotel neke nadaljnja nemška bojna skupina, razdvojila tamkaj obkoljene oddelke na posamezne skupine ter jih uničila. Pri teh bojih, v katerih je bil vdor dokončno očiščen, so izgubili Sovjeti 12 in 13. marca preko 450 mrtvih in mnogo ujetnikov ter zelo veliko orožja in municije.

Kako hudi so bili ti obrambni boji, nam dokazuje dejstvo, da je sovražnik na tem bojišču izgubil samo v času od 22. februarja do 13. marca, torej v zadnjih treh tednih, preko 10.000 mrtvih, ne da bi mogel prebiti fronto.

Bern, 16. marca. Iz Washingtona javljajo, da je po senatu sedaj tudi ameriška reprezentantska zbornica sprejela zakon o volivni pravici v aktivni službi stoječih vojakov. Ni še znano, ali bo Roosevelt vložil svoj veto. Zaenkrat je vprašal vse guvernerje za njihovo mnenje.

Notranji boj

Moč revolucije v njeni začetni stopnji pride predvsem od izraza v notranjem razkorajevanju nasprotnih sil. Tu si je komunistična stranka v dobi svojega že stoletnega delovanja dobila številnih skušenj in si na njih osnovi zgradila kar cel znanstveni sistem. Zunanja udarna sila komunizma bi bila skoraj brez pomena, če ne bi imela zaslonbe v notranji fronti. Sami vemo, da so na področju vojaškega udejstvovanja komunisti malo več kot začetniki in da so njihovi delni uspehi navezani predvsem na dobro razvito akcijo v zaledju. Ta akcija si ne trudi prizadevati, kako bi razkorajala in ohromila nasprotnikove sile. Tega ne dela amatersko in tjavdan, temveč po skrbno proučenih metodah. Uporablja predvsem taktiko pomočnih sil, jemlje si v pomoč organizacijo »Rdeče pomoči«, in zlasti skrbno neti spore in jih kanalizira v svoj prid.

Taktika s pomožnimi silami je komunizmu zlasti dobro uspešna. Treba je precej naporov in visoke razgledanosti, preden se da ugotoviti, koga vse in kaj vse si je znal komunizem vpreči kot svojo pomožno silo. Treba je vedeti za vse miselno ozadje, ki druži »proletarsko revolucijo« s proustozidarstvom. Treba je prav tako vedeti za vse tajne zveze, ki jih združuje proustozidarstvo na odkrit ali prikrit način z različnimi »disidentskimi gibanji«, ki so včasih na videz celo protikomunistična, a povezana s proustozidarstvom ter preko tega vprežena v voz revolucije. Ker je komunistična stranka zaradi revolucionarnega nastopa morala stopiti v javnost, se je dokaj razodela in nima več tistega bleška tajnosti, kot bi ga sicer imela. Proustozidarstvo, čeprav tesno povezano s Kominternom, pa je ostalo v ozadju in si znalo še vedno ohraniti skrivnostni značaj. Niti komunističnega razkrajanja na naši notranji fronti gredo v glavnem čez masonerijo. Po stari, preizkušeni taktiki postopa pri nas kakor tudi druge masonstvo še vedno na ta način, da pošilja svoje pripadnike v oba tabora. Eni morajo razkrajati, drugi graditi, obojni pa delati po visokih navodilih, ki imajo skupni izvor v mednarodni organizaciji svobodomiselstva s sedežem v Moskvi. Ta ločena taktika ima toliko več uspeha, čim bolj uspe proustozidarstvu pritegniti v območje svoje razkrajalne politike pod takimi ali takimi prevezami vrsto pomoznih sil, ki delajo zavestno ali nezavestno po njihovem programu in s tem v končni stopnji pomagajo revoluciji. Veriga teh pomoznih sil se širi od najbolj radikalne leve do včasih prav tja do najbolj odločne desnice, ki je tudi mnogokrat nezavedna poteza v tajno zarisanih programih skupne ložine in komunistične politike.

Metoda ločenega delovanja je stopnja v osredje tudi pri nas. Dočim se je del masonstva na zunanji vzhval pripadnosti h komunistični revoluciji, je moral zlasti nje mlajši del preiti k aktivnemu sodelovanju s komunistično revolucijo. Tako so morali nastopiti in se vključiti med drugimi aspiranti lože dr. Fr. Petre, advokat dr. Jože Vilfan ter profesor dr. Fran Zwitter. Ložina visoka politika stremi za tem, da ločeno in na videz samostojno deluje na tistih področjih, kamor komunistična stranka zaradi svojega značaja ne more seči. Komunisti si ne more namreč ustvariti svojih pomoznih sil med višjo buržoazijo ter med višjimi intelektualnimi krogi. Tu ji prisloži na pomoč loža in opravi svoje delo. Značilno za njeno delovanje je »posrednost«, to je taktika posrednega učinka. Ta učinek ne sme izvirati iz prvega dejanja, temveč je rezultat dolge vrste medsebojno povezanih vzrokov, prav nekaka petletka vzrokov in učinkov. Na ta način se končni cilj zakrije, k vsakemu medsebojno povezanemu vzroku pa se morejo pritegniti pomožne sile, ne da bi vedele, kam je njih udejstvovanje usmerjeno. Skrben studij naših razmer bi mogel odkriti na tem področju presenetljiva dejstva, iz katerih bi mogli upostaviti sistem ložine in partijske politike.

Uspeh prevratne akcije živi v glavnem od tega notranjega boja. Kos mu more biti le neudruga proučevanje in prizadevanje, da se ta notranja fronta odkrije in razgali.

Potem, ko so ga umorili, so mu skušali vzeti še čast

Ob drugi obletnici mučeniške smrti akademika Jaroslava Kiklaja, ki je padel za narod in vero

Ljubljana, 17. marca.

Okrog 50 ljudi je pomorila komunistična »osvobodilna fronta« pred akademikom Jaroslavom Kikljem, čigar druge obletnice smrti se danes spominjamo. Vendar je svoje žrtve tako previdno izbirala, da ni noben umor posebno odjeknil v javnosti. Morda so hoteli s temi umori le počasi pripraviti ljudsko razpoloženje na množično klanje v revoluciji. Našemu človeku je bil umor do tedaj nekaj strašnega. Čelo človeka, ki je v silobranu ubil napadalca, se je okoličar nekaj bala, celo usmrtitev največjega zločinca, obdolženega s kopico najostrejših dejanj, je javnost potrla. Komunisti so kar se da previdno začeli rušiti to pojmovanje svetosti človekovega življenja. Morili so najprej ljudi, ki niso bili dosti znani. Naprtili so jam zločin »izdajalstva« in jih kot »narodna oblast« »justificirali«. Ljudje, ki jih je narodna država ves čas preganjala kot veleizdajalce, vojne dezertarje (n. pr. Kidrič), so si prilastili oblast odločati o življenju in smrti svojih rojakov!

Ko se je javnost umorov nekam privadila in ko je bila dovolj ogorčena na »izdajalce«, so začeli komunisti moriti ljudi, ki nikakor niso mogli mirno gledati, kako drvi narod v pogubo. In prva, ki se ni bala javno kazati svojega odklonilnega stališča do nove samozvane narodne oblasti, je bila katoliška akademika in dijaška mladina.

Na univerzi so komunisti hoteli doseči njeno zaprtje, da bi del akademikov, ki bi bili tako brez posla, laže pridobili za svoje politične in vojaške akcije. Tiste vseučilišneke pa, ki so komunizem predobro poznali, da bi mu nasledili in so celo rušili splošno zaupanje v OF, bi že kako očrnil pri svojski oblasti, da bi jih v kakem internacijskem taborišču napravila komunističnemu delovanju neškodljive. Komunisti so raztresali po univerzitetnih poslopih svoje lističe, razsedni akademiki so jih pobirali. Ukazano je bilo praznovanje narodnih praznikov s štrajkom pri predavanjih, a udeležba je bila navzile prepovedi še večja kot običajno. Ob ustanovitvi »Ljubljanske vseučiliške organizacije« je spet postalo na univerzi zelo burno. Predsedniki bivših akademskih kulturnih društev so bili imenovani v odbor nove organizacije. Svojskega oblast je grozila s hudimi represalijami, ki bi uničile našo najvišjo učno ustanovo in silno prizadele učitelje. Še huje pa slušatelje, če bi njihovi zastopniki odklonili imenovanje v odbor. Zmagala je ljubezen do naroda nad samoljubjem. Komunisti so zbeželi; spet je razsednost in žrtve akademikov odvrnila nesrečo, od katere so komunisti upali imeti toliko koristi. Kar niso dosegli s prekanostjo, so skušali doseči s silo.

16. marca 1942 je bil umorjen kandidat prava Franček Zupce, predsednik Akademskega športnega kluba. V »Ljubljansko vseučiliško organizacijo« je bil imenovan kot predsednik.

18. marca so čakali komunistični morilci pred Ljudsko kuhinjo Jaroslava

Ljudstvo obračunalo s komunist. zločincem

Ljubljana, 16. marca.

Podeželskim ljudem je dobro znano ime Jože Tejkali ali po tolovajsko »Planinec«. To je bil eden glavnih organizatorjev komunistične mladine. O njem je znano, da je poglaval v smrt na stolice in stolice doljenjskih ter belokranjskih

Izgube komunistov

Novo mesto, 15. marca.

Kakor se je izvedelo, se je v noči od petka na soboto, t. j. od 10. na 11. marec, mudil v samotni hiši na Dobravi pod Hmeljnikom »štab Gubčeve brigade«. Dobrava je ime za edino hišo, ki stoji na planoti pod Bršljinom. Tu so imeli komunisti tudi neko radijsko oddajno postajo. Komunistične kolovode so presenetili domobranci, hišo obkolili, jo zaradi komunističnega odpora zažgali s minami, tako da je popolnoma zgorela. Iz goreče hiše se ni mogel rešiti noben komunist. Ves komunistični material z 20 funkcionalnih tople je ostal na pogorišču. To je vsekakor težak udarec za komunistične tople.

Izraelove mreže nad svetom

V srednjem veku so se kristjani branili Judov z raznimi določbami, stanovati so morali v posebnem okraju mesta, nositi so morali posebno obleko, niso imeli dostopa do nekaterih služb. — Se v bivši Avstriji ni mogel postati Jud — sodnik, Chamberlain pripoveduje, da so se dajali Judje v Španiji krstiti, da so tako mogli uganjati svoje razdiralno delo proti krščanstvu. Kot take jih je lovila oblast s inkvizicijo in tako brnilo krščansko družbo pred judovskim strupom. — Odkar je krščanski svet — s pomočjo judovskih plačancev odprl Juda vrata na stečaj, in je mogel dobiti Jud s svojimi klagerji »svoboda«, enakost, demokracija itd. enakopravnost je krščanski svet v defenzivi. Postopal je še vedno tako kavalirsko, kot v srednjem veku, ko je ravnal krščanski škof vzel v zaščito Juda, ki so ga preganjali in pobijali.

Družina

Kakor je Jud največji nasprotnik krščanske vere in organizator vsega boja proti veri, pa nam v sionskih protokolih lepo priznava vrednost vere (»svoboda bi mogla biti neškodljiva

za blagostanje narodov, če bi se opirala na načela vere v Boga«), tako se lahko tudi marsikaj naučimo iz sionskih protokolov o pomenu družine. Jasnno je, da si je prizadeval Jud tudi pri družini, da jo razdere in da s tem razdere ono celico, kjer dobiva otrok svoje prve vtise in pojme o čuhovni in evetni avtoriteti, o veri in o državi. Jud za kombinirati v trgovini in zna kombinirati ter zadeti več muh na en udarec tudi pri razkrajanju krščanske družbe.

Judje so vrgli med svet geslo o svobodi in enakosti ter spominjali tudi ženske svet na to, da je žena enakopravna in enakovredna možu in da mora biti tudi žena svobodna.

Posledice takega pouka se kažejo v množicem. Kar pogledimo v praktičnem življenju. Ženske so se lotile politike, organizacije komunizma, šle so celo kot amonke v hribe, kjer čitamo, da se odključuje nekatere po nečloveški krutosti in bestialnosti. Spominimo bralce na že navedene besede iz protokola VIII: »Svoboda, enakost in bratstvo, te besede so bile že tolikokrat ponavljane od nezavednih papa-

Jaroslav Kiklj

Potvorba Kikljeve fotografije, ki so jo priredili komunisti, da bi opravičili umor

Kiklaja, da bi ga ubili, ko bi odhajal od kosila. Sredi dneva se je na prometni ulici odigral lov za »narodnim izdajalcem«, ki si z vsem svojim »izdajalstvom« ni mogel prisluziti boljše kosila, kot ga delajo v Ljudski kuhinji in lepšega stanovanja, kot so brezplačne sobe v akademskem kolegiju! Padel je fant, ki bi bil v dveh letih postal zdravnik, ki bi res celil narodu rane, ne jih pa delal, kot danes mnogi.

Smrt Jaroslava Kiklaja je imela silen odmev. Spregovoril je škof, saj je bil pokojni prva žrtev slovenske Katoliške akcije, bil je celo predsednik akademike KA. Po vseh cerkvah so brali škofovo pismo, ki je obsodilo komunistične umore. Pogreba se je udeležilo nad pet tisoč ljudi. Zalno zvonjenje je odmevalo iz vseh ljubljanskih cerkvenih stolpov. Med ljudstvo so šle v tisočih slike žrtve.

Da bi pa le obveljala trditve komunisti, da oni more le izdajalce, je »zdala

OF fotografijo Kiklaja v karabinjerski uniformi, ki jo danes prinašamo. Vendar komunistični fotograf pri goljufiji ni bil dovolj previden. Ker ni imel na razpolago druge Kikljeve fotografije, se je poslužil kar tiste, ki je bila na spominskih podobah. Vsak človek pa ve, da ni mogoče dobiti istega izraza, če slikamo koga v daljšem časovnem presledku. Uporabljen fotografija je bila posneta v aprilu 1941, potvorba pa je prišla v promet šele kakšen mesec po Kikljevi smrti. Na karabinjerja, čigar čepico in suknjič so Kiklju posodili, je padala pri fotografiranju svetloba ravno z nasprotni strani kot pa na Kiklaja. Tako je čepica osvetljena na desni, obraz pa na levi strani slike (glej uho). Če bi bila slika prista, bi padala senca glave na desno stran suknjičevega ovratnika, v resnici je pa prav narobe. Te napake so opazili tudi komunisti in razsednemu človeku, ki je bil videl tudi posnetke originalne fotografije, svoje potvorbe sploh niso hoteli pokazati. Pač pa so s svojo goljufijo pomirili vest marsikateremu farfarju, ki umorov nedolžnih še ne bi mogel odobravati.

De mortuis nil nisi bene — o mrtvih govori le dobro, je veljalo že pred 2000 leti. Komunisti se ne strajajo nedolžne krvi, da gre le naprej brezobzirni boj, ki naj jih privede na oblast. Uničenje najvišjih vrednot — to je njihov cilj! Tudi čast mladega medicina, železničarskega sina, so hoteli uničiti, a zamani! Njegovo ime, njegov nagrobnik so simboli vseh neomadeževanih Slovencev, ki jih komunisti niso mogli pustiti pri življenju zaradi njihove žive vere v Boga in ljubezni do domovine.

Iz gospodarstva

Švicarski kliringi. Zvezni svet je objavil obširno poročilo o gospodarskih ukrepih, ki jih je sklenil z inozemstvom. V tem poročilu podaja pojasnila o stanju kliringovskega prometa z različnimi državami. V poročilu pravi, da ni bilo možno doseči z Nemčijo podaljšanje trgovske pogodbe, ki je potekala, toda pogajanja, da se doseže uveljavljanje nove pogodbe so v teku. Z Dansko je bila sklenjena v mesecu novembru 1943 dodatna pogodba, ki je švicarji omogočila nabavo važnih železnogospodarskih proizvodov, kar je povzročilo potem tudi zvišanje švicarskih dobav. S Slovaško je urejeno gospodarsko razmerje jako zadovoljivo. Trgovanje s Slovaško se razvija ugodno. Posebno se je zvišal izvoz v Slovaško. Popolna sprememba pa je nastopila v zadnjem času v gospodarskem prometu z Italijo. Volumen italijanskega izvoza v Švico se je jako znižal po dogodkih v septembru. Naš izvoz v Italijo pa je padel zaradi negotovih razmer ter neurejenega plačilnega prometa. V prometu z Madžarsko pa mora Švica skrbeti, da drži zaradi velikih madžarskih dobav promet v ravnotežju ter zvišuje izvoz blaga na Madžarsko. Velike važnosti so pošiljke madžarskega žita. Z Romunijo je Švica do sedaj držala gospodarsko ravnotežje. Pogodba s Turčijo je naletela na velike težave. V kliringem prometu z Bolgarijo ni nastopilo nikako izboljšanje.

Nova trgovinska pogodba med Dansko in Norveško. Med Dansko in Norveško je bila sklenjena trgovska pogodba, ki bo veljala od 1. aprila do 30. septembra t. l. Na podlagi te pogodbe bo zamenjana za 16 milijonov kron raznega blaga. Danska bo v okvirju te pogodbe poslala Norveški med drugim živila, kakor tudi razno industrijsko blago; Norveška pa bo pošiljala Danski predvsem papir in papirno maso ter druge surovine, potrebne Danski industriji.

Javna dela v Srbiji. Načrt javnih del za leto 1944 je bil ravnokar sprejet od srbskega ministrskega sveta. Ta program obsega dela v višini 1,5 milijarde dinarjev. V Srbiji bodo izdali za izgradnjo in vzdrževanje državnih cest in poti 620, za ostale ceste 300 in za vodne naprave 75 milijonov dinarjev. Za elektrifikacijo je odobrenih 5 milijonov dinarjev, za vzdrževanje prometnih zvez, strojev in naprav 15 milijonov dinarjev. Za splošne izdatke pa je predviden izdatke 25,4 milijona dinarjev. V Banatu bo izdanih za vzdrževanje in popraviljanje cest in poti 140, za gradnjo novih cest 235 in za regulacije rek in melioracijska dela 100 milijonov dinarjev. Za predela pri elektrifikaciji Banata je določen milijon dinarjev, za vzdrževanje prometnih sredstev in strojev 3 milijoni dinarjev in za splošne izdatke 6 milijonov dinarjev.

in pustile državi vzgojo otrok.

V protokolu X/5 pravijo Judje, da bodo uničili družinsko življenje nejudov ter njih vzgojni pomen zatrli. Kot vzor takega življenja navaja Gaston Ritter razmere v Magnitogorsku: »Tam sprejemajo samo moške in žene, ki se obvežejo, da bodo živel po komunistično kolektivističnih načelih. Tam je 50.000 prebivalcev, pa ni družinskih stanovanj, temveč so samo skupna. Skupne spalnice, bivalnice, kuhinje. Naravno, da je vera popolnoma izločena. Družina ne obstoji več. Besede kot oče, mati, hči, sin, brat, sestra so prepovedane, krvoskrbnost pa je — dovoljeno. (Krvoskrbnost so propagirali tudi naši komunisti. Prim. Mile Klopčič: Plamteči okovi, 1924, Greh, str. 17.) Otroci se do 16. leta vzgajajo v vzgojevaliških kot mlada žival (piščanci v farmah). To pomeni vzgojevanje množične živali, ki se predaja brez lastne volje judovski oblasti in se stavi njemu v službo. To pomeni popolno poživljanje in zasužnjevanje kulturnega človeka.«

V svoji knjigi: »Moskau ohne Mase« opisuje Joseph Douillet, bivši belgijski konzul, ki je bil od leta 1891 do 1926 v Rusiji, posledice razruvane družine. Zločini, ki so jih Judje zakrili, kot organizatorji razkroja družine vpijejo do neba!

Zakaj hočejo Judje uničiti pomen nejudovske družine, medtem ko so sa-

Iz Trsta

Komisar za določanje cen. Oberster Kommissar in der Operationszone »Adriatisches Küstenland« je v smislu odredbe, ki je bila izdana v svrhu pobiranja draginje in črne borze, imenoval za komisarja za določanje cen v pokrajinah, ki spadajo pod tržaško področje g. dr. Rudolfa Islerja. Novi komisar, ki prevzema zelo važno in koščljivo nalogo v vsem našem gospodarskem življenju, se je rodil 1. 1909 v Padovi, v Trstu pa prebiva že od 1. 1910 in je tu dovršil tudi svoje gimnazijske in visokošolske študije. V svojem zasebnem življenju je vnet športnik. V njegov službeni delokrog spadajo pokrajine Trst, Furlanija, Gorica, Istra in Reka.

Oplenjeno stanovanje. Pred nekaj dnevi so neznani vlomilci vdrl v stanovanje Karla Michelija v ulici Bonomo 1. Odnosili so deset rjuh, dve kovinasti uri, eno srebrno in dve zlati zapestnici, tri pare čevljev, petnajst robcev, tri moške in ženske obleke, en par škornjev, eno volneno odejo in 3000 lir v gotovini, ki so jih našli v nekem predalu. Michelij je oškodovan za 20.000 lir.

Razne nesreče. V sredo popoldne je kolezar podrl v Piccardijevi ulici 3 letno Rozo Bellosio, doma iz iste ulice. Deklica se je pobila po nogah in so jo pronesli v bolnišnico. — Isto popoldne je avto podrl blizu vseučiliškega poslopja 13 letnega Jurja Klavattja, stanujočega na trgu Cornelia 2. Deček je bil ranjen po obrazu, posebno pa se je potolkel po desni strani in domnevajo, da ima stroko lico. Zdravi se na kirurškem oddelku bolnišnice. — 23 letni mizar Stanislav Simončič, stanujoč v ulici Tesa št. 53, je pri delu v zaklonski galeriji Foraggi padel in se pobil po kolenih.

Trije ranjeni pri železniški nesreči. V eredo ob 14.35 se je ob prihodu na kolodvor Pinguente zaletela litorina v vagono, ki so stali na progi. Pri trčenju so bili trije ranjeni in sicer: železničar Julij Piva, star 43 let, stanujoč v ulici Gimestre 3, 28 letni Alfred Pizzi iz Karlove ulice 4 in 31 letni Peter Donat iz ulice Muratti 10. Vsi trije so bili z rešilnim avtomobilom odpeljeni v tržaško bolnišnico. Piva je moral ostati v bolnišnici, ostala dva pa sta se lahko vrnila domov.

Znamke brez veljave. »Adria Zeitung« od 16. t. m. poroča, da so pisemske znamke s podobo bivšega kralja Viktora Emanuela od zdaj naprej neveljavne.

Zatemnitev je začeni z nedeljo od 19 do 5

Sanacija bolniških blagajn. Tržaški prefekt je sprejel te dni g. Avgusta Mainerja, ki ima nalogo izvesti sanacijo tržaških bolniških blagajn. Poroča mu je o ukrepih, ki zagotavljajo nemoteno poslovanje zavodov. Zaradi podpore, ki so jo dobile od merodajnih mest, je njihov obstoj omogočen. Ko bodo izravnani primanjkljaji iz preteklega leta, bo začetni upravni komisar v nekaj mesecih lahko združil vse različne bolniške blagajne v en sam zavod.

Pri obrezovanju dreva smrtno ponesrečil. V sredo 15. t. m. predpoldne je v ulici XX. Settembre neki občinski delavec čistil in obrezoval drevesa. Ko je opravljal svoje opasno delo na nekem visokem drevesu, je v hipni slabosti zgubil ravnotežje in je padel na cestni tlak. Razbil si je lobanjo in oblezal mrtev.

Ko gospodarja ni doma... Ko se je neki najemnik v via Crispi vrnil s svojega običajnega sprehoda, je v svojo neljubo presenečenje opazil, da je imel med svojo odsotnostjo nenapovedan obisk. Vsiljivi gostje so vlomili v obe omari in so odnesli vse obleko in perilo. Škoda znaša okrog 25 tisoč lir. So sedje tatinskega obiska niso nič opazili.

Tržaški tramvaj ima lasten denar. Zaradi pomanjkanja drobnja je bil promet pri tramvaju zelo oviran. Da bi ta nedostatek odpravili, je ravnateljstvo podjetja vpeljalo za osebni promet posebne plačilne znamke, ki so v veljavi seveda samo na tramvaju. Ravnateljstvo prosi, naj se zaradi hitrejšega poslovanja obitavstvo pri vožnjah s tramvajem poslužuje v prvi vrsti teh posebnih plačilnih znamk.

V Trstu so umrli: Gorup Karolina, Duilio Modugno, Svagelli Ferruccio, Milan Karvin, Donega Marija, Bazilij Bottardis, Lilijana Zuccolo, Nello Almagia, Bruno Tommasi, Amelia Levi, Petriš Katarina roj. Košuta, Peter Poggi, Alfred Bianchi, Filomena Osaben, Stefanija Pestelj in Leopoldi Orlando.

mi znani kot skrbni čuvarji nad svojo družino, vidimo iz protokola X/5: »S tem, da smo navadili vse na misel o pomembnosti njih osebe (n. pr. ženske o enakopravnosti, ve družinske člane pa o svobodi in medsebojni neodvisnosti itd.), bomo uničili družinsko življenje nejudov ter njih vzgojni pomen zatrli. Znali bomo preprečiti, da bi se pojavljale visoko nadarjene osebnosti, katerim ne bo od nas vodena množica dovolila, da se povzpnejo, pa niti da bi mogli povedati svoje mnenje. Saj je vendar vajena, da sledi samo nam, ker jo plačujemo za njeno poslušnost dosti dobro. Na ta način si bomo ustvarili slepo pokorno moč, ki ne bo mogla ničesar podvzeti proti volji naših agentov.« Tu je tedaj vzgoja in ustvarjanje ene mase enakovrednih proletarcev, ki naj se vzgajajo v človeških farmah. Kot nasprotje vzgojne sistema v človeških farmah v Rusiji si oglejmo še globoke besede, ki jih je napisal Rus prof. Ivan Iljin o pomenu družine, ne v komunističnem smislu. »Človek se rodi ne samo v osrčju domovine, temveč tudi v družini. Družina je prva domovina, domovina je velika nacionalna družina. Kot sestoji čelbeni sat iz oddelkov in zase zaključeni celice, polnih dščega medu, tako sestoji tudi življenje naroda iz takih celic, iz družin. Vsaka celica je zase oddeljena in zadelana, in kljub temu so vse zruščene v enoto.

Ne krvavi prvi naš slovenski narod

Pohod glavne turške vojske skozi Haliže je bil zelo težak, ker so se vozovi in topovi pogrezali v razmočenih ilovnatih tleh. Vendar je bil 22. septembra sultan že v Vinici na Hrvaškem. Čez Varaždin, Požogo in Beograd se je vrnil na Turško. Čeprav je s tem pohodom doživel sultan velikanski neuspeh, je vendar Ibrahim poslal Ferdinandu pismo, v katerem pravi, da je sultan iskal španskega kralja preko gora in dolin njegovih dežel, a da ga ni mogel nikjer najti. Vendar je Sulejman spoznal, da so moči zapada še vedno silne. Kadar je preteča skupna nevarnost potlačila razprilje v deželah in kneževinah je rimsko-nemško cesarstvo kljub šibkosti osrednje oblasti še vedno postavilo vojsko, ki se sultanova z njo ni mogla meriti. Ko pa se je turška vojska odmaknila od meje so sile Evrope spet zapadle. Spot so z vso silo bušili na dan zlasti verski spori, ki jih je zasejal Lutrov nauk.

Ko se je pomikal sultan s svojo vojsko proti Kiseku, je divjala vojska tudi na naših mejah, kajti Kranjci so izkoristili priliko ko se je bosanski paša s svojo vojsko pridružil sultanu na njegovem pohodu proti Dunaju. Oskrbnik mehovskega gradu, znani Ivan Püchler je s kranjskimi četami udaril v Bosno, kjer je razrušil mnogo gradov, pobil dokaj Turkov, rešil precej ujetih kristjanov in si pridobil obilen plen. Turki so se hoteli za ta vpad na njihovo ozemlje maščevati. Zbrali so kakih 3000 mož in z njimi udarili na Kras. Ko so se z obilnim plenom vračali proti domu, pa so padli v past. Ivan Püchler jim je skupno s Stefanom Frankopanom in Jakobom, vitežem v Ravnah, zaprl pot nazaj. 30. julija so v samskem gorovju napadli vračajoče se bosanske muslimane in jih pošteno zdelali. Tisoč Turkov je obležalo, petsto pa jih je bilo ujetih. Kršćanske vojske je odvzela Turkom tudi ves plen in osvobodila ujetnike.

Ko so se v Carigradu že vršila pogajanja za mir med sultanom in Ferdinandom, so kranjske čete pod Ivanom Kacijanarjem in Sigismundom Višnjegor-

skim ponovno vpadle v Bosno. Tedaj so se Slovenci vsaj malo oskodovali za turško ropanje po njihovi zemlji. Z velikimi čredami živine in z drugim blagom so se vračali domov. Kacijanar je ob tej priliki napravil Turkom toliko škode in jih toliko potolkel, da je že samo njegovo ime vzbujalo med njimi velik strah.

Sulejman je pristal na premirje

Neuspeli pohod na Dunaj je Sulejman omeščal, da je bil pripravljen pogajati se za mir. Tudi je imel tedaj težave na Grškem, in ob perzijski meji je pretila nevarnost vojske. Že pozimi leta 1532. sta šla v Carigrad Ferdinandova odposlanca vitez Jeronim iz Zadra in doktor Kornelij Schepper, tajnik cesarja Karla. 21. januarja 1533 je poročal Jeronim, da je sultan voljan skleniti mir in naj zato prenehajo vse sovražnosti na meji. Enako naročilo je prejel tudi hrvanjski sandžak Murat od sultana. Ob koncu januarja je namreč sporočil Ivanu Püchlerju, namestniku vrhovnega poveljnika na Hrvaškem, da bo odesel miroval in da isto prikaže tudi od Ferdinandovih poveljnikov. Püchler mu je 2. marca odgovoril, da je ukazal vsem svojim podrejenim, naj se drže premirja. Ke. Püchler kar ni mogel povsem verjeti Muratovemu pismu, je Sandžaka vlijudno opomnil, naj ukrene vse potrebno, da tudi manjša turška krđela ne bodo napadala Hrvaške, Kranjske ali katere druge Ferdinandove dežele.

Medtem so se pogajanja v Carigradu nadaljevala in se končala s sultanovo izjavo, da hoče v miru živeti s Ferdinandom, dokler bo ta hotel. Zanimivo je, da imenuje mirovni pogodbi sultan Ferdinandova odposlanca vitez Jeronim iz Zadra in doktor Kornelij Schepper, tajnik cesarja Karla. 21. januarja 1533 je poročal Jeronim, da je sultan voljan skleniti mir in naj zato prenehajo vse sovražnosti na meji. Enako naročilo je prejel tudi hrvanjski sandžak Murat od sultana. Ob koncu januarja je namreč sporočil Ivanu Püchlerju, namestniku vrhovnega poveljnika na Hrvaškem, da bo odesel miroval in da isto prikaže tudi od Ferdinandovih poveljnikov. Püchler mu je 2. marca odgovoril, da je ukazal vsem svojim podrejenim, naj se drže premirja. Ke. Püchler kar ni mogel povsem verjeti Muratovemu pismu, je Sandžaka vlijudno opomnil, naj ukrene vse potrebno, da tudi manjša turška krđela ne bodo napadala Hrvaške, Kranjske ali katere druge Ferdinandove dežele.

Neprestane vojske zadnjih let so Ferdinandove dežele strahovito izžepale in zato je skušal kralj utrditi mir za čim dalj časa. V odloku, izdanem na Dunaju dne 1. oktobra 1533, je sporočil, da je bilo s Turki sklenjeno premirje in svojim poveljnikom to naročil: »Mir povsod ohranjajte! Mirno živite s sosedi. Nikomur ne delajte škode in nadloge. Niti v večjih, niti v manjših trumah ne napadajte turških dežel in krajev in z ničemer ne kalite miru. Kdor bi to zapoved prekršil, bo strogo kaznovan na imetju in telesu. Turški cesar naj spozna, da hočemo mir, ki smo ga z njim sklenili, ohraniti in da kaznujemo vse, ki mir kalijo.«

»Si vis pacem para bellum« so rekli Rimljani in tudi Ferdinand je dobro vedel, da bo ohranil mir le, če bo imel dovolj krepke vojske in dovolj utrjene meje. Leta 1533. je dal utrjevati Kočevje in Žužemberk. Kacijanarja je postavil

za poveljnika na Ogrskem, Ivana Püchlerja pa za vrhovnega poveljnika četam v naših treh deželah. Leta 1535, so oskrbeli s topovi Krško in v naslednjem letu so na Kacijanarjev opomin utrdili Ljubljano in jo obremen z gradovi Čuškperk, Ribnico, Senočetami in Polhovim gradcem izdatno oskrbeli s strelivom. Na zboru stanovskih odbornikov naših dežel v Spodnjem Dravogradu 1. junija 1536 so govorili o splošni oborožitvi vsega ljudstva in dovolili znatna sredstva za obrambo hrvaške meje. V decembru istega leta so se zbrali na Dunaju odborniki vseh petero Ferdinandovih dednih dežel in sosednje Gorisrke. Dovolili so sredstva za vzdrževanje 800 težko in 2000 lahko oboroženih konjenikov in 2200 pešcev poleg čet deželnih stanov. Stroški bi znašali 195.293 goldinarjev. Brezme so si dežele porazdelile sorazmerno svojim sredstvom. Kranjska in Gorisrka sta obljubili le 16.266 goldinarjev. Kajti v zadnjih 10 letih sta bili Bela krajina, Dolenjska in Kras strahotno prizadeti zaradi neprestanih roparskih pohodov turških martolozov.

Vsem tem ukrepom za varstvo meja se ne smemo čuditi, čeprav je vladal med cesarjem in Ferdinandom mir. Bosanski sandžak Usrev-beg in smederevski sandžak Mehmed-beg se za to nista menila. Ponovno sta vdrala v Slavonijo in si osvojila več trdnjav. Tudi na jugu turška napadalna sila ni popustila.

Kaj je novega pri naš h sosed h?

Z Gorenjskega

Spominska slovesnost v Kranju je bila minulo nedeljo zelo lepa. Na slovesnost je prišel med drugimi odličniki tudi SS Gruppenführer Generalleutnant Rösener. Svečanost se je začela s pesmijo o dobrem tovarištvu, nakar sta pfeleger Rösener in okrožni vodja dr. Pfeleger obšla postrojeno četo. Poveljnik Rösener je imel nato govor, v katerem se je spominjal junakov, ki so padli za Führerja in domovino, omenil pa je tudi žrtve za veličino nemškega rajha na Spodnjem Stajerskem in na Gorenjskem. Na koncu je napovedal neizprosno boj zavratnim morilcem in njih pomagateljem. Prisilne mobiliziranice pa je pozval, naj se čim prej vrnejo na svoje domove. Ob koncu je navzočim sorodnikom padel izrekel sočutje.

Smrt zaslužnega učitelja. Upravitelj ljudske šole v Škofji Loki, član stranke Anton Moser je potem, ko je na Dunaju prestal operacijo, umrl. Moser je bil v prejšnji Avstriji preganjan in se je zatekel tedaj v Nemčijo. Leta 1938 pa je bil med prvimi, ki se je vrnil v domovino. Ko so leta 1941 potrebovali učiteljeve za Gorenjsko, se je prostovoljno javil, čeprav je bil star že 60 let in bil poslan v Škofjo Loko. Tu je postal krajevni vodja narodno socialističnega škrbstva in je napravil mnogo dobrega. Učiteljstvo, ki mu je bil dober predstojnik, žaluje za njim.

Spodnje Stajerskega

Nova štabna voditeljica za državno delovno službo je bila imenovana. Najvišje službeno mesto v državni delovni službi za žensko mladino je bilo podeljeno dosedanjim voditeljici ženske državne delovne službe na Stajerskem in Koroskem Spodnjaštajerkji Sabukoshegg Voditeljica si je pridobila velikih zaslug že za časa ilegalnega boja na Koroskem

Sportni drobci

2SK Hermes — upravljal odbor. Seja prireditvenega odbora proslave 25-letnice in vseh odbornikov upravnega odbora bo v nedeljo ob 10. v klubskih prostorih na stadionu v Šiški. Udeležba obvezna! Načelnik.

2SK Hermes — nogometni odsek. Pozivam vse igralce prvega in rezervnega moštva, da se zanesljivo udeležijo obveznega treninga v nedeljo, 19. t. m., ob 10 na stadionu v Šiški. Odslej se bodo treningi vršili vsak torek in četrtek od 17 do mraka in vsake nedelje od 10 dalje. V nedeljo obvezni treningi na dva gola. Zaradi važnih prireditve, ki jih imamo v načrtu, zahtevam točnost! Novi člani vabljeni! — Načelnik.

2SK Hermes — lakhoatletski odsek. Pozivam vse članice in članke lakhoatletskega oddelka, da se zanesljivo udeležijo obveznega sestanka v nedeljo, 19. t. m., ob 11 v klubskih prostorih na stadionu v Šiški. Zaradi važnih prireditve udeležba obvezna! — Načelnik.

ter je leta 1939 prevzela vodstvo delovnih taborišč v območju Celovca, z letom 1941 pa vseh 60 ženskih taborišč na Stajerskem in Koroskem. Posebne zasluge si je pridobila pri organizaciji delovnih taborišč na Spodnjem Stajerskem in na Gorenjskem.

Osemdesetletnico je obhajala v Celju te dni gospa Karolina Planer. Zgleden poljedelec umrl. Pri sv. Martinu niže Pluja je pred nedavnimi za vedno zatisnil oči Peter Horvat. Bil je zaslužen živinorejec, znan po bližnji in daljnji okolici. V prvi svetovni vojni je bil tudi ranjen. Imel je 12 otrok.

Nesreče. 12-letna Rozalija Labreht iz Št. Lenarta v Slovenskih goricah si je pri sankanju zlomila levo nogo. — 45 letni premikač Alojzij Lognik iz Radvanja pri Mariboru se je pri delu potolkel in dobil notranje poškodbe.

Iz Hrvaške

Imenovanje hrvaškega generalnega konzula v Trstu. Hrvatska vlada je odprla generalni konzulat v Trstu. Za generalnega konzula je imenovan izredni poslanik v zun. ministristvu dr. Bančić. Banja Luka ima novega župana. Hrvatski notranji minister je izmenjal sedanjega občinsko upravo v Banja Luki. Za župana je postavljen L. Šijerič, za podžupana pa M. Franjič.

Nova člana hrvaškega državnega sveta. S Poglavitnikovo odredbo sta imenovana za člana hrvaškega državnega sveta bivši minister dr. Dumandžić ter polkovnik ustaške milice Relija.

Nov šef oddelka za tisk in kulturne zveze. V hrvatskem zunanjem ministristvu je prevzel vodstvo oddelka za tisk in kulturne zveze dr. Anton Bonefačić, poslaniški svetnik tega ministristva.

Iz Srbije

Spominska slavnost za padle člane srbske državne straže v Beogradu. Dne 4. marca je bila ob drugi obletnici ustanovitve srbske državne straže v Beogradu spominska slavnost za vse padle člane. V saborni cerkvi je bila najprej slovesna zadušnica, katere so se udeležili vsi člani sedanje srbske vlade z generalom Nedičem na čelu. Navzoč je bil tudi SS skupinski vodja, višji policijski častnik Meysner, generalni major May in ostali. Po zadušnici je bila za vse padle člane srbske državne straže spominska slavnost, na kateri je med drugim govoril poveljnik srbske drž. straže general Jović. V svojem govoru je izjavil, da so bili najhrabrejši sinovi svoje zemlje tisti, ki so že ob izbruhu upora v letu 1941 nastopili proti Moskvi in vdoru boljševizma ter so z orožjem v roki pričeli braniti svojo domovino. V svoji brezmejni domovinski ljubezni, s svojo hrabrostjo in neustrašenostjo so se člani srbske drž. straže povsod postavili nasproti dostrkrat močnejšemu sovražniku, ki je bil večkrat tudi bolje oborožen. Toda vedno se jim je posrečilo sovražnika premagati ter na ta način rešiti domovino pred komunistično nevarnostjo. Tako je vedno goreče rodoljubje ki preveva vse vrste sedanje srbske državne straže, premagalo vse sovražnike. Svojo brezmejno domovinsko ljubezen je potrdilo s svojim življenjem 935 oficirjev, podoficirjev in članov srbske državne straže. 775 članov državne straže pa nosi danes svoja odlikovanja kot ranjenci.

Spominska slavnost za padle člane srbske državne straže v Beogradu.

Dne 4. marca je bila ob drugi obletnici ustanovitve srbske državne straže v Beogradu spominska slavnost za vse padle člane. V saborni cerkvi je bila najprej slovesna zadušnica, katere so se udeležili vsi člani sedanje srbske vlade z generalom Nedičem na čelu. Navzoč je bil tudi SS skupinski vodja, višji policijski častnik Meysner, generalni major May in ostali. Po zadušnici je bila za vse padle člane srbske državne straže spominska slavnost, na kateri je med drugim govoril poveljnik srbske drž. straže general Jović. V svojem govoru je izjavil, da so bili najhrabrejši sinovi svoje zemlje tisti, ki so že ob izbruhu upora v letu 1941 nastopili proti Moskvi in vdoru boljševizma ter so z orožjem v roki pričeli braniti svojo domovino. V svoji brezmejni domovinski ljubezni, s svojo hrabrostjo in neustrašenostjo so se člani srbske drž. straže povsod postavili nasproti dostrkrat močnejšemu sovražniku, ki je bil večkrat tudi bolje oborožen. Toda vedno se jim je posrečilo sovražnika premagati ter na ta način rešiti domovino pred komunistično nevarnostjo. Tako je vedno goreče rodoljubje ki preveva vse vrste sedanje srbske državne straže, premagalo vse sovražnike. Svojo brezmejno domovinsko ljubezen je potrdilo s svojim življenjem 935 oficirjev, podoficirjev in članov srbske državne straže. 775 članov državne straže pa nosi danes svoja odlikovanja kot ranjenci.

Visoko odlikovanje španskega poslanika v Zagrebu.

Španski poslanik v Zagrebu Don Vicente Gonzales Arno y Amer dela Tore je bil te dni sprejet v slovesni avdijenci pri Poglavitniku ter je ob tej priliki od njega prejel najvišje hrvatsko odlikovanje, veliki križ reda kralja Zvonimirja z zvezdami. Podelitev tega odlikovanja daje odlikovaneu pravico do naziva svitez. Španski poslanik je dobil to odlikovanje za zasluge, ki si jih je pridobil zaradi poglavitne in utrditve političnih, kulturnih in gospodarskih stikov med NDH in Španijo.

Hrvatski vojni minister v Banja Luki. Te dni se je mudil v Banja Luki hrvatski vojni minister polkovnik Vokič

MALI OGLAS

MISI, PODGANE in šurke zanesljivo pokončate s strupom, ki ga dobite v drogeriji KANC, Židovska ulica 1.

KUPIM staro mrežo za ograjo kokošim. Tržaška 104.

POSTREZNICA dobi stalno službo. Mesarija Javornik. Wolfova ulica 12.

SODI Kupimo parafinirane nove hrastove vinčice s vrbino 50 l do 500 l. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod »Sodi« št. 2186.

HILODE

brastove, bukove, jelo-ve, orehove, jesenove itd kupim. Naslov: Lavrenčič, Ljubljana, poštni predal 293.

IZGUBIL SEM

11. t. m. od 17 do 19 v kinu »Matica« listino z raznimi legitimacijami. Prosim poštenega najditelja, naj vse drugo obdrži, legitimacije pa vrne proti nagradi lastniku ali upravi »Slovenec«

NAJDENA JE BILA

denarnica z manjšo vsoto denarja. Dobi se pri Novak, Florjanska 25.

PROJAM

eno leto starega junca za rejo. Dragomer 6. pri Lukovici.

POZORI

Cvrtje, sveče, vedno v zalogi. Nizke cene. Sprejem delavko. Beloh, Kolodvorska 18, dvorišče.

ZELOD

zdrav sveč ali suh kupujemo po najvišjih cenah v skladišču »Alpa«, Ljubljana, Vidovdanska cesta 18.

TEL. KINO »UNION« 22-21

Mlada slikarica doživlja pri svojem poskusu, da bi se uveljavila v postrem monokovskem umetniškem življenju, mnoga bridka razočaranja

»Ne govori mi o ljubezni«

V glavni vlogi: Heidemarie Hatheyer, Mathias Wieman itd.

Predstave ob delavnikih ob 16 in 19.15 ob nedeljah: ob 10.30, 15, 17 in 19

TEL. KINO »MATICA« 22-41

Napeta kriminalna drama, ki je bila pred 15 leti senzacija svetovne javnosti

»Zadeva dr. Grippen«

Odlični igralci: Rudolf Fernau, Getrude Meyen, Rene Deltgen.

Predstave ob delavnikih: 15, 17 in 19

TEL. KINO »SLOGA« 27-38

Nov UFA-jin film bogate in globoke vsebine po noveli W. Kimmicha z najmarkantnejšimi filmskimi umetniki

»Noč brez slovesa«

Tragična zgodba o usodnem srečanju, usodni ljubezni in zamaranjem zakonu.

Anna Dammana, Karl Ludvik Diehl, Hans Sönnker

Predstave ob delavnikih: 15, 17 in 19 V nedeljo še matineja ob 10.30.

+

Umrli nam je naša ljubljena soproga, imamo in stara mama, gospa

Frančiška Kredar

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo 19. t. m. ob 3 pop. z Zal, kapela sv. Petra, k Sv. Križu.

Ljubljana, 15. marca 1944.

Zalujoci rodbini: Kredar — Mandelj

TRDELNO OMARO

kupim. Naslov v upr »Slovenec« na Miklošičevi cesti.

PROJAM

eno leto starega junca za rejo. Dragomer 6. pri Lukovici.

POZORI

Cvrtje, sveče, vedno v zalogi. Nizke cene. Sprejem delavko. Beloh, Kolodvorska 18, dvorišče.

ZELOD

zdrav sveč ali suh kupujemo po najvišjih cenah v skladišču »Alpa«, Ljubljana, Vidovdanska cesta 18.

TEL. KINO »UNION« 22-21

Mlada slikarica doživlja pri svojem poskusu, da bi se uveljavila v postrem monokovskem umetniškem življenju, mnoga bridka razočaranja

»Ne govori mi o ljubezni«

V glavni vlogi: Heidemarie Hatheyer, Mathias Wieman itd.

Predstave ob delavnikih ob 16 in 19.15 ob nedeljah: ob 10.30, 15, 17 in 19

TEL. KINO »MATICA« 22-41

Napeta kriminalna drama, ki je bila pred 15 leti senzacija svetovne javnosti

»Zadeva dr. Grippen«

Odlični igralci: Rudolf Fernau, Getrude Meyen, Rene Deltgen.

Predstave ob delavnikih: 15, 17 in 19

TEL. KINO »SLOGA« 27-38

Nov UFA-jin film bogate in globoke vsebine po noveli W. Kimmicha z najmarkantnejšimi filmskimi umetniki

»Noč brez slovesa«

Tragična zgodba o usodnem srečanju, usodni ljubezni in zamaranjem zakonu.

Anna Dammana, Karl Ludvik Diehl, Hans Sönnker

Predstave ob delavnikih: 15, 17 in 19 V nedeljo še matineja ob 10.30.

+

Umrli nam je naša ljubljena soproga, imamo in stara mama, gospa

Frančiška Kredar

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo 19. t. m. ob 3 pop. z Zal, kapela sv. Petra, k Sv. Križu.

Ljubljana, 15. marca 1944.

Zalujoci rodbini: Kredar — Mandelj

+

Umrli nam je naša ljubljena soproga, imamo in stara mama, gospa

Frančiška Kredar

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo 19. t. m. ob 3 pop. z Zal, kapela sv. Petra, k Sv. Križu.

Ljubljana, 15. marca 1944.

Zalujoci rodbini: Kredar — Mandelj

+

Umrli nam je naša ljubljena soproga, imamo in stara mama, gospa

Frančiška Kredar

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo 19. t. m. ob 3 pop. z Zal, kapela sv. Petra, k Sv. Križu.

Ljubljana, 15. marca 1944.

Zalujoci rodbini: Kredar — Mandelj

+

Umrli nam je naša ljubljena soproga, imamo in stara mama, gospa

Frančiška Kredar

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo 19. t. m. ob 3 pop. z Zal, kapela sv. Petra, k Sv. Križu.

Ljubljana, 15. marca 1944.

Zalujoci rodbini: Kredar — Mandelj

+

Umrli nam je naša ljubljena soproga, imamo in stara mama, gospa

Frančiška Kredar

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo 19. t. m. ob 3 pop. z Zal, kapela sv. Petra, k Sv. Križu.

Ljubljana, 15. marca 1944.

Zalujoci rodbini: Kredar — Mandelj

+

Umrli nam je naša ljubljena soproga, imamo in stara mama, gospa

Frančiška Kredar

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo 19. t. m. ob 3 pop. z Zal, kapela sv. Petra, k Sv. Križu.

Ljubljana, 15. marca 1944.

Zalujoci rodbini: Kredar — Mandelj

+

Umrli nam je naša ljubljena soproga, imamo in stara mama, gospa

Frančiška Kredar

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo 19. t. m. ob 3 pop. z Zal, kapela sv. Petra, k Sv. Križu.

Ljubljana, 15. marca 1944.

Zalujoci rodbini: Kredar — Mandelj

+

Umrli nam je naša ljubljena soproga, imamo in stara mama, gospa

Frančiška Kredar

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo 19. t. m. ob 3 pop. z Zal, kapela sv. Petra, k Sv. Križu.

Ljubljana, 15. marca 1944.

Zalujoci rodbini: Kredar — Mandelj

+

Umrli nam je naša ljubljena soproga, imamo in stara mama, gospa

Frančiška Kredar

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo 19. t. m. ob 3 pop. z Zal, kapela sv. Petra, k Sv. Križu.

Ljubljana, 15. marca 1944.

Zalujoci rodbini: Kredar — Mandelj

NOV Svet se odpira

»To ni tako. Per. A nemara se nama Loviza ni toliko približala, kot... kot Lovrence.«

»Ne, o tem ni dvoma, dekle nama je res tako blizu da bi lahko šla na njeno svatbo. Toda — odkrito rečeno — meni bi se dozevalo, ko da bi sedela vdova z Bruseta na vsakem stolu v hiši in bi buljila v naju. Pa naj bo tako mrtva in tako pokopana, kot hoče, a če bi kdo dejal, da sva midva oče in mati neveste, bi zakrčala, da bi se vsi prestrašili in bi rekla, da je to laž in da je Loviza njena hči. To moraš že razumeti.«

In tako sta pisala, da ne moreta priti.

A tudi Lovrene ne bo mogel priti. Po svojem izpitu spomladaj je bil odpotoval v inozemstvo. Po vestih, ki sta jih dobivala od njega, je bil zdaj v Rimu.

Za poročni dan sta odposlala brzojavko. A Per je ta dan hodil v praznji obleki okoli.

Komaj je bil za hip odšel ven, se je takoj spet vrnil, se usedel in strmel naravnost predse.

»Zdajle bo kmalu tista ura, ko bodo šli v cerkev,« je dejal.

2.

Ljubi staršit!

Moje zadnje pismo iz Rima je bilo napisano v precejšnji naglici, saj se kak bodoči pastor ne sme toliko potikati z umetniki okoli. Veliko moje doživetje v Nemčiji in tudi kasneje pa so cerkve. Name vplivajo kakor svete knjige, ki so nadaljevale s širjenjem krščanstva, potem, ko je bil nauk že dokonan. O, vse te molitve, ki se dvigajo k slavolokom in obokom, vse tisto bučanje orgel v barvah, vsi ti slavospevi v kamnu, kako osvobodijo naše notranje stremljenje, da sproščeno zadihaj! V gotskih cerkvah se dviga v nebo izbruh mladosti in plametečega življenja, vse prepeva, zveni in sili v neskončni prostor. A križ vseeno visi, saj niti najbolj drzno koprenje ni pozabilo loka tako visoko razpeti, da ne bi bil primoran vrniti se k zemlji, kjer je trpljenje in smrt. Ali je tako? Jaz ne vem.

Kasneje sem prišel v Grčijo in nato eem romal po južnofrancoskih mestih, ki so njih cerkve tako slavne. In vprav tu sem se še bolj prepričal, da je vprav pokrajina zgradila gotsko svetišče, ki je otrok ravnine, gozdov, vinogradov. ko... ne nebesih. Dovedeva se, ko da bi ti loki in oboki iskali poenostavitvenja neskončnega prostora, da ljudje ne bi postali omočeni, ko gledajo nekam v višavo, česar ne morejo premeriti. O, človeški duh, pozemski duh, ki se

2.

Ljubi staršit!

Moje zadnje pismo iz Rima je bilo napisano v precejšnji naglici, saj se kak bodoči pastor ne sme toliko potikati z umetniki okoli. Veliko moje doživetje v Nemčiji in tudi kasneje pa so cerkve. Name vplivajo kakor svete knjige, ki so nadaljevale s širjenjem krščanstva, potem, ko je bil nauk že dokonan. O, vse te molitve, ki se dvigajo k slavolokom in obokom, vse tisto bučanje orgel v barvah, vsi ti slavospevi v kamnu, kako osvobodijo naše notranje stremljenje, da sproščeno zadihaj! V gotskih cerkvah se dviga v nebo izbruh mladosti in plametečega življenja, vse prepeva, zveni in sili v neskončni prostor. A križ vseeno visi, saj niti najbolj drzno koprenje ni pozabilo loka tako visoko razpeti, da ne bi bil primoran vrniti se k zemlji, kjer je trpljenje in smrt. Ali je tako? Jaz ne vem.

Kasneje sem prišel v Grčijo in nato eem romal po južnofrancoskih mestih, ki so njih cerkve tako slavne. In vprav tu sem se še bolj prepričal, da je vprav pokrajina zgradila gotsko svetišče, ki je otrok ravnine, gozdov, vinogradov. ko... ne nebesih. Dovedeva se, ko da bi ti loki in oboki iskali poenostavitvenja neskončnega prostora, da ljudje ne bi postali omočeni, ko gledajo nekam v višavo, česar ne morejo premeriti. O, človeški duh, pozemski duh, ki se

2.

Ljubi staršit!

Moje zadnje pismo iz Rima je bilo napisano v precejšnji naglici, saj se kak bodoči pastor ne sme toliko potikati z umetniki okoli. Veliko moje doživetje v Nemčiji in tudi kasneje pa so cerkve. Name vplivajo kakor svete knjige, ki so nadaljevale s širjenjem krščanstva, potem, ko je bil nauk že dokonan. O, vse te molitve, ki se dvigajo k slavolokom in obokom, vse tisto bučanje orgel v barvah, vsi ti slavospevi v kamnu, kako osvobodijo naše notranje stremljenje, da sproščeno zadihaj! V gotskih cerkvah se dviga v nebo izbruh mladosti in plametečega življenja, vse prepeva, zveni in sili v neskončni prostor. A križ vseeno visi, saj niti najbolj drzno koprenje ni pozabilo loka tako visoko razpeti, da ne bi bil primoran vrniti se k zemlji, kjer je trpljenje in smrt. Ali je tako? Jaz ne vem.

Kasneje sem prišel v Grčijo in nato eem romal po južnofrancoskih mestih, ki so njih cerkve tako slavne. In vprav tu sem se še bolj prepričal, da je vprav pokrajina zgradila gotsko svetišče, ki je otrok ravnine, gozdov, vinogradov. ko... ne nebesih. Dovedeva se, ko da bi ti loki in oboki iskali poenostavitvenja neskončnega prostora, da ljudje ne bi postali omočeni, ko gledajo nekam v višavo, česar ne morejo premeriti. O, človeški duh, pozemski duh, ki se